

BYGGVÄSTEN

TIDNING TILL MEDLEMMAR I BYGGNADS VÄST ÅRGÅNG 10 #1 FEBRUARI 2019

Mångsidiga DYKARE

**Micael och
Simon är med
och påverkar**

**Förbättra
din egen
vardag**

**Krönika:
Vi ska bryta
ny mark**

*Hansson & Söner i
lönetoppen – många
mäter bra nu.*

 BYGGNADS Väst

4-6 Måste vara mångsidiga

Vi har träffat fem anläggningsdykare. De är byggnadsarbetare under vattenytan. *(reportage)*

8-9 Springer ultramaraton

Rickard Nilsson siktar på att springa Ultravasan på sju timmar. *(reportage)*

11 Skriv en motion!

Tänk på ordet motion som ett förslag som kan påverka din egen vardag på jobbet. Era förslag styr Byggnads.

7 Duo som jobbar efter 65

7 Dyster statistik

10 2 X far och son på BRA

12 Vill vara med och påverka

Micael Ljungdahl och Simon Bengtsson känner att de kan påverka Byggnads framtid i regionfullmäktige.

13 Röster från MB-träffen

14 Lönetoppen

Håll koll på vad andra i din bransch tjänar.

15 Boka en stuga vid havet

16 Vårens alla kretsmöten

TIDNINGEN BYGGVÄSTEN

Adress: Byggvästen
Olof Palmes Plats 1
413 04 GÖTEBORG

Redaktör: Peter Gustafsson
[text & foto om ej annat anges]

Telefon: 010-601 14 39,

Mail: peter.gustafsson@byggnads.se

Utgivning: Fyra nummer per år.

Ansvarig utgivare: Tomas Emanuelsson
Tryck: Exakta.

Byggnads Väst

Alla kontor: 010-601 10 09
Medlemsservice: 010-601 14 14
vast@byggnads.se
byggnads.se/vast

KONTOR

GÖTEBORG (regionkontor)

Olof Palmes Plats 1
413 04 GÖTEBORG
Fax: 031-774 33 77

BORÅS

Norrby Tvärgata 3, 2 tr
504 37 BORÅS
Fax: 031-774 33 77

HALMSTAD

Andersbergsringen 104
302 55 HALMSTAD
Fax: 010-601 13 98

SKÖVDE

Box 417 [Besök: Torggatan 18, vån 3]
541 30 Skövde

TROLLHÄTTAN

Swedenborg Center
Lasarettsvägen 9
461 52 TROLLHÄTTAN
Fax: 0520-48 92 99

Öppettider på kontoren:

Månd-torsd 8-12, 13-16, fred 8-12
(8-12 även dag före "röd dag"/afton)
Obs! Skövde Må-to 9-12, 13-15, fred 9-12
Har du svårt att komma dessa tider?
Ring! Vi hittar en tid som passar bättre.

Telefontider på samtliga kontor:

Månd-torsd: 8-12, 13-16
Fred: 8-12, 13-15
[Medlemsservice 9-12]

A-KASSAN

Telefon: 010-601 18 00
E-post: a-kassan@byggnads.se

Telefontider: Ersättning, medlemskap
och avgifter, månd-fred: 9-11

Utlandsarbete: Månd, onsd och fred: 9-11

Omprövning eller överklagan:

Månd-fred: 9-11

Obs! Alla handlingar sänds till Arjeplog
Kassakort skickas till:

Byggnads a-kassa,
FE36, 930 87 ARJEPLOG

Alla övriga handlingar till:

Byggnads a-kassa, FE36,
930 88 ARJEPLOG

Ett telefonnummer för fackliga frågor:

010-601 10 00

1

Lovisa Ekman på väg ner under vattnet vid Önnereds brygga. De röda och gula slangarna fyller hela dräkten med luft och tricket är att lära sig använda luften för att röra sig.

Vi ska bryta ny facklig mark

Ett av regionens stora mål för 2019 är att hitta 40 personer som skall ta på sig en fullmakt och därigenom skapa möjligheter att bryta ny facklig mark. Inte bara genom att flytta inflytande och styrka ut till arbetsplatserna och företagen. Vi kommer även få möjligheter att utveckla och stärka vårt inflytande på fler företag och arbetsplatser.

Det är av största vikt för att behålla och förbättra det vi under många års facklig kamp uppnått tillsammans.

Vi kan se att medlemskapet på många företag inte är en självklarhet. Vi ser att många arbetsgivare inte följer avtalet, de har inte ens en ambition att göra det.

Vi ser en klar försämring av arbetsmiljö och förhållanden på många håll. Det behöver vi göra något åt. För att klara detta och samtidigt utveckla och stärka det fackliga inflytandet där vi i dag är starka, behöver vi flytta delar av vårt fokus till de arbetsplatser och företag där villkoren är dåliga. Det gör vi bland annat genom fullmakter.

Fullmakterna ger oss möjlighet att lägga fokus på att bygga fackligt inflytande och styrka där den till stor del saknas. Vän av ordning kan då säga att de som arbetar där får skylla sig själva. Tyvärr funkar det inte så.

SNEDVRIDNINGEN AV KONKURRENS och att entreprenörer obekymrat utnyttjar dessa företag för att tjäna mer pengar gör att vi måste få stopp på den snabba försämring av byggbranschen som sker på många håll.

”Det råder ren oordning och slarv med arbetarnas liv och hälsa”

Vi ser det tydligt genom att det blivit farligt att arbeta på byggena den senaste tiden. Det råder ren oordning och slarv med arbetarnas liv och hälsa. Allt för att hitta sätt att öka vinsten för företagen. Då behöver vi lägga kraften på det så att inte de företag och arbetsplatser som fungerar smittas av denna sjuka.

Om alla som kan och har möjlighet att hjälpa organisationen arbetar ännu intensivare med att stoppa ut-

vecklingen av låga löner och taskiga villkor kan vi vända trenden och i stället skapa bättre förutsättningar för alla byggnadsarbetare.

VI HAR ÄVEN en ny politisk ordning och inriktning i vårt land. Högerens framgångar har tvingat politiken till höger under de senaste valen. Det märks tydligt nu. Nu när liberaler och högerpartier har ett större inflytande gynnas de som har mycket, på bekostnad av arbetarna.

Med tanke på att politikerna i dag har inflytande på villkoren på arbetsplatserna genom att stora delar av anställningstryggheten och makten över arbetsmiljön vilar på politiska beslut, behöver vi kraft för att stärka detta i avtalen.

Vi ser att fördelningspolitiken förskjuts så att de som har höga inkomster och stora förmögenheter blir ännu rikare och vi vanliga får betala mer för att få den trygghet och omsorg ett modernt samhälle borde erbjuda sina medborgare.

Jag anser att alla skall få den trygghet det innebär att leva i ett modernt välfärdssamhälle och att klassklyftorna skall minska, inte öka.

Trygga människor begår inte brott.

Människor med framtidstro dödar inte för att få det bättre.

HÄR HAR VI två vägar att välja. Lämna politiken till akademiker och besuttna eller ta tillbaka initiativet och flytta fokus till att få ett välfärdssamhälle som bygger på att vi alla skall med. Det kommer inte bli lätt, men vi måste börja nu om inte klyftorna ska öka och vi arbetare få ännu mindre smulor från välfärdsbordet.

Hjälps vi åt har vi stora möjligheter att skapa bra förutsättningar på arbetsplatserna och få en politik som gynnar oss.

Tomas Emanuelsson
Ordförande Byggnads väst

Anläggningsdykarna

En anläggningsdykare ska vara gjutare och svetsare, de ska kunna sänka en sjöledning och göra kopplingar och monteringar. Helst ska de vara alla yrken i byggbranschen.

Önnereds brygga en solig januarimorgon. Ljudet från luftkompressorn på båten "Snoken" letar sig ut över den spegelblanka viken.

Alexandra "Alex" Erausquin Östman, Lovisa Ekman, Hans "Hasse" Jacobsson, Kristoffer Edwardh, och Martin Sundelin håller på att renovera småbåtshamnen. Deras platschef på Göteborgs dykeriteknik, Philip Norén, är också på plats.

Efter frukostrasten går Lovisa ner under ytan i det tregradiga havsvattnet. Med en morakniv kollar hon att pålarna där båtarna surras fast inte har ruttnat.

"Alex" är dykledare och sköter kontakten via kommunikationsradion. Martin tar rollen som dykskötare och håller koll på materialet, som luftslangen som pumpar in luft i hela dräkten och hjälmen. "Hasse" är på båtens tak och lyfter fram mer slang.

DET ÄR ALLTID minst tre inblandade när någon dyker.

- Om något händer är det de andra som kan rädda ens liv. Det är en tillit man måste ha, säger "Alex".

Antagligen är det därför sammanhållningen i gruppen känns väldigt bra.

- Alla måste veta sin plats. Riskmedvetande är allt, säger Philip.

"Nummer tre utan anmärkning". Lovisas röst hörs via en högtalare på båten.

DET PÅGÅR EN generationsväxling bland anläggningsdykarna och det är ett ungt gäng vi träffar. Tre av dem har gått i samma klass på yrkesutbildningen på Yrgo i Göteborg. Men de har tagit olika vägar in i yrket.

- Jag började med sportdykning och sedan ville jag tjäna pengar på att dyka, säger Kristoffer.

- Jag satt hemma och läste om utbildningen i Bohuslänningen. Jag inte ens visste att den fanns och jag hade aldrig dykt, men jag älskar havet så jag sökte, berättar "Alex".

ska kunna det mesta

KOLLAR STOLPAR. Lovisa Ekman under ytan vid Önnereds brygga. På förra sidan får hon hjälp av ta på sig dykarutrustningen av "Alex" Erasquin. Martin Sundelin och "Hasse" Jacobsson matar fram luftslangen.

Hon och Lovisa är två av en endast en handfull kvinnor som är anläggningsdykare i landet och arbetslaget är det mest jämställda dykprojektet i Sverige. "Alex" är även engagerad i Näta i väst (där även Lovisa är med) och efterlyser fler kvinnor som söker sig till yrket.

- Vi håller också på att ge Dykarföreningen en nystart inom Byggnads. Det har aldrig lagts ner, men det har inte varit någon aktivitet de senaste åren, säger hon.

ALLA SOM GÅR utbildningen har stor

möjlighet att hitta ett jobb. Skolan är mycket inriktad på praktik och den som inte har dykvana får ganska snabbt klart för sig om det är något som passar eller inte.

- Det blir en aha-upplevelse, säger Philip.

Den som är mångsysslare sedan tidigare blir väldigt eftertraktad.

- Du ska helst vara alla yrken inom byggbranschen, du ska kunna svetsa, sänka en sjöledning och göra kopplingar och monteringar. Det är ganska mycket betongarbeten, säger Philip.

- Man lär sig saker hela tiden och det är väldigt utvecklande, säger "Alex".

UNDER VATTNET ARBETAR dykarna i princip alltid på egen hand.

- Ofta går det inte som man tänker sig. Du kanske inte kan fixa en sak de första 20 gångerna, men sedan den 21:a funkar det. Det är väldigt lösningsfokuserat och det är bra att vara uppfinningsrik, säger "Lovisa".

Uttrycket "dykarlösning" är klassiskt i branschen.

En bit ut i vattnet rör sig luftbubblorna från påle till påle. Just här i Önnered

OVAN YTAN. Kristoffer Edwardh, "Hasse" Jacobsson och Philip Norén.

TEAMET. Hans "Hasse" Jacobsson, Lovisa Ekman, Alexandra "Alex" Erausquin Östman, Martin Sundelin och Philip Norén framför båten "Snoken".

är vattnet klart, men ofta är det väldigt dålig sikt.

- Ibland ser du bara din hand, inte mer, det beror på hur mycket du grumlar om, säger "Alex".

Det är hög omsättning på anläggningsdykare. Många jobbar bara några år innan de går vidare.

Samtidigt som Lovisa dyker håller Kristoffer på med kajen. Mesta tiden

arbetar dykarna på land med andra uppgifter eller planering inför ett dyk.

- Du vill förbereda så mycket som möjligt så att det blir effektiva dyk, säger Lovisa.

PHILIP PÅPEKAR ATT yrket inte är så glamouröst som många kanske tror, men alla i gruppen beskriver det som en härlig känsla.

- Det känns som att vara i en bubbla, en främmande värld, säger Kristoffer.

- Du är på en plats där du inte kan eller ska vara, säger Martin.

- Det är väldigt lugnt. Allt tystnar och du är i ett eget medium. Det är mindfulness, säger Philip, som varit dykare i många år.

Mycket praktik på utbildningen

Det finns bara en utbildning för anläggningsdykare i Sverige och den finns hos Yrgo, yrkeshögskolan i Göteborg.

En grund är såklart dykmedicin, hur kroppen reagerar på olika djup och andra faktorer.

En tredjedel av utbildningen består av praktik.

I början är det svårt att röra sig smidigt i dräkten som fylls med luft. För de flesta tar det ett par år innan dykarna lärt sig att släppa ut precis rätt mängd luft för komma ner på rätt djup [det görs genom att vicka på hjälmen].

När du ska upp låter du dräkten fyllas med luft. Det gäller att lära sig att använda luften i dräk-

ten och vattnet runt dig som hjälpmedel och inte jobba emot elementen.

En anläggningsdykare jobbar på ned till 50 meters djup, men de flesta jobb är på fem-tio meter.

Arbetsuppgifter som kan förekomma:

Formsättning, armering och betonggjutning, borrhning och sprängning, schaktningensarbeten, stålarbeten, rörläggning, inspektion, dokumentation och produktionsstyrning.

Lönen är densamma som för en byggnadsarbetare. Men det finns ett tillägg på 75 kronor i timmen för den tid du är under vattenytan.

Rutinerad duo hos Jålab

FORTSÄTTER. "Kaggen" Andersson har nått pensionsålder, men fortsätter jobba.

Roger "Kaggen" Andersson nådde pensionsåldern i november, men fortsätter jobba. Samma sak med kollegan Jörgen Claesson som fyller 68 år.

– Jag kör på fram till semestern. Man vill ju ha ett liv också, säger Jörgen.

Vi träffade den rutinerade duon på Jålabs arbetsplats i Sisjön. "Kaggen" körde kranen och Jörgen la ut armeringsmattor inför gjutningen där det ska bli parkeringshus under ett punkthus.

Flera kollegor var betydligt yngre.

– Jag sätter ribban för killarna, säger Jörgen och skrattar.

Han har haft turen att få vara frisk och hel i kroppen genom alla år i yrket.

– Det har känts bra så här långt, men nu har jag sagt att jag jobbar fram till semestern, sedan får det vara bra.

"Kaggen", som precis har fyllt 65, vill också fortsätta arbeta.

– Jag ska bara kolla upp vad som gäller med försäkringar och annat. Det är viktigt att det blir rätt, säger han.

Där fick han hjälp av Byggnads försäkringshandläggare, Charlotte Bejmyr, som hjälpte honom kolla upp vad som gäller. Något vi rekommenderar alla medlemmar som funderar på att jobba vidare efter 65.

RESTEN AV GÅNGET. Under vintern har de här killarna byggt bostadshus i Sisjön.

■ KRÖNIKA

Dyster statistik

Arbetsmiljöverket för statistik över mycket som rör arbetsmiljön här i Sverige.

När det handlar om statistik över arbetsolyckor med dödlig utgång blir man ledsen och starkt berörd. I skrivande stund, 28 januari, har det redan skrivits in åtta medmänniskor i Arbetsmiljöverkets anonyma statistik. Sju av dessa människor förvärvsarbetade inom det svenska systemet, en var chaufför för ett utländskt företag.

De blir anonyma i statistiken så som chaufför, industrielektriker, byggnadsarbetare, regionchef handel och civilingenjör bygg.

För de många anhöriga är dessa människor inga anonyma siffror i någon årligt återkommande statistik.

För dessa människors mammor, pappor, fruar och äkta män, söner och döttrar innebär dessa händelser att få ett obegripligt och ofattbart besked. Ett besked om att någon man älskar aldrig kommer att komma hem, aldrig mer sitta vid middagsbordet, delta i födelsedagar eller helger. Någon som man aldrig mer kommer att fira semester med.

REGERINGEN ISCENSATTE under förra mandatperioden (2016) en nollvision mot dödsolyckor och förebyggande av arbetsolyckor. Sedan dess har dödsolyckorna ökat. 2016 – 45, 2017 – 55 och 2018 stannade talet på 58 dödsfall.

Hur utfallet av statistiken ställt mot nollvisionen kan bli så här, kan man spekulera om, men för mig är bilden ganska klar. Flertalet olyckor sker när olika regler inte följs. Till exempel, hur kan någon falla ned från ett tak om det fallskydd som reglerna kräver funnits på plats?

Min vädjan till alla er ute på arbetsplatserna, Snälla, välj bort att hamna i denna statistik. Bakom den väntar en oåterkallelig evighet.

Anders Karlsson
Regionalt skyddsombud

MÅNGA MIL. Rickard Nilson på en av många träningsrundor i Skatås. Han tränar upp till tio mil i veckan.

Ställningsbyggaren som blev **ULTRALÖPARE**

Hur känns det egentligen att springa nio mil?

– Det är en sjuk känsla. Först är det jobbigt, sen jävligt jobbigt, sen släpper det och du hamnar i ett slags tillstånd. Det sitter i huvudet och det gäller att blockera de dåliga tankarna, berättar Rickard Nilsson.

Vi träffas på ST1:s raffinaderi i Göteborgs hamn där Rickard arbetar som ställningsbyggare på Midroc.

– Jag har varit här i tio år nu. Det är perfekt. Det är en så jävla go gäng. Det är som en andra familj och vi vet alltid

var vi har varandra. Jag har aldrig gått hem en enda dag från jobbet utan att ha skrattat.

Innan han kom till raffet jobbade han fem-sex år som ställningsbyggare på olika byggen och renoveringar i Göteborg.

– De häftigaste ställena jag varit uppe på är gasklockan, Eriksbergskranen och flera andra höga byggnader där du ser ut över hela stan. Jag gillar också att krypa in i stora ugnar och liknande ställen där man får tänka lite för att bygga ställningen.

– Sedan var det intressant i kloakerna under Ryaverken där jag fick stå bredbent för att inte få bajs på mig.

Hur var lukten?

– Det var så äckligt att det inte var äckligt. Det gick inte att förstå lukten.

Det var sött, nästan som doften av en död människa.

HAN HAR ALLTID varit med i Byggnads. När han började ”gick alla med”, det var bara så.

– Och jag har aldrig sett en anledning till att inte vara med.

Vid 36 års ålder har han blivit huvudskyddsombud och MB-ledamot.

– De kallar mig fortfarande ”Lilla pojken”. De flesta är 50 år eller äldre. De gamla gubbarna sa till mig att jag nog var den siste svensken som blev ställningsbyggare. Nu hämtas de flesta från öst. Det är ingen som vill göra det här jobbet i det här vädret, säger han och pekar mot älven och snällblåsten.

I ett kommande projekt på raffinaderiet ska de bygga en ställning runt

toppen på den 110 meter höga skorstenen.

– Det ska bli spännande. Om du ska börja som ställningsbyggare är det bästa att börja inom industrin, som här. Du får lära dig att bygga en massa olika typer av ställningar, säger Rickard.

Skorstenen blir en utmaning han ser fram emot, precis som han ser fram emot nästa löppass och nästa lopp.

ALLT BÖRJADE 2016 när Midroc firade att företaget funnits i 20 år. På festen började Rickard och kollegorna egga varandra om att springa Ultravasan, alltså de nio klassiska milen mellan Sälen och Mora.

”Att springa milen ger mig ingenting. Jag har psyket att springa lite till, lite till.”

Med en bakgrund som ishockeyspelare i bland annat Frölundas ungdomslag och en provspelning för Luleå hockey hade Rickard en bra grundfysik. Han köpte ett par bra löparskor och började träna inför provningen i Dalarna.

Redan första loppet gick bra. Rickard fick smak på långlöpning och har en medfödd talang som hjälper honom.

– Jag tycker nog att jag har modet och huvudet för det. När jag tar mig an något så ger jag mig aldrig.

– Att springa milen ger mig inte så mycket. Jag har psyket att jag vill springa lite till, lite till...

SEDAN SATSNINGEN BÖRJADE har Rickard gjort fyra ultramaraton och åtta-nio maror. Han springer ett vanligt maraton på cirka tre timmar.

– Men då har jag aldrig riktigt satsat på det.

Hela tiden har han trappat upp träningen. I början var det två- tre mil i veckan. Nu springer han ungefär sex dagar i veckan och upp till tio mil. Ett par kollegor håller också på och ibland tränar de tillsammans.

Tiderna blir hela tiden bättre och i

RICKARD NILSSON

Ålder: 36 år.

Bor: Göteborg.

Gör: Ställningsbyggare på Midroc och har jobbat tio år för företaget på ST1:s raffinaderi i Göteborgs hamn.

Fritid: Springer ultramaraton, sträcker på nio mil eller ibland mer. Tränar sex dagar i veckan. Siktar på att springa Ultravasan på sju timmar i sommar.

Övriga mål: Att springa Berlin och London maraton.

somras vann han Stockholm multi island run – som går över åtta öar och 7,5 mil – tillsammans med Niklas Henningsson. Målet på sommarens Ultravasa är sju timmar.

VI ÅKER UT till Skatås för att ta några bilder när Rickard springer. Han förklarar hur han tänker under ett långt pass eller ett lopp.

– Till exempel i Ultravasan. När jag ser skyltar på hur långt det är kvar och vet att jag gjort en mara tänker jag att jag har en mara kvar. När det är två mil kvar är jag i Slottsskogen och ska springa Göteborgsvarvet, sedan är jag i skogen på en träningsrunda utanför mitt hus. Det gäller att visualisera och att inte stanna. Det värsta släpper när du sprungit ett par timmar.

Sedan är det klart att det gör ont. Rickard brukar ha med en voltarentablett och två panodil när han springer.

– Dagen efter jag sprungit Ultravasan kunde jag inte böja benen. Och då skulle jag sätta mig i en bil och åka 50 mil.

Vad är den största skillnaden mellan att springa Göteborgsvarvet, eller ett maraton och nio mil?

– Det handlar mer om att ta sig fram, att springa och vänja kroppen med att hålla på länge. Det handlar inte om att klara en viss tid. Det är ingen som frågar dig vad du hade för tid på ett Ultramaraton.

FÖRUTOM SKILLNADEN i distans kommer den vana deltagaren av Göteborgsvarvet antagligen att sakna publikstödet i skogen mellan Sälen och Mora eller på andra odsliga ultramaratonbanor.

– Det är helt tomt. Har du tur kan du springa bredvid någon som har en mamma som är ute och hejar på sin dotter eller nåt.

Däremot har han träffat en massa nya människor tack vare löpningen.

– Det är en väldigt bra gemenskap. Jag kan möta någon på affären och så känner vi igen varann och börjar prata. Många är aktiva på Facebook och Instagram.

Oavsett hur kroppen känner sig efter ett långt pass eller lopp känner han sig harmonisk och nöjd mentalt.

Vad det gäller målsättningar längre fram än nästa lopp lämnar han det öppet.

– Jag tänker fortsätta springa så länge det känns bra, säger Rickard.

2x ...far och son

På BRA Byggs arbetsplats vid Åby travbana hittade vi två par far och söner. James och Conny Karlsson och Andreas och Anders Göransson.

- Det går bra. Det är ett givande och ett tagande, säger James.

Conny och James hjälps åt med en arbetsuppgift när vi kliver ur bygg hissen på 17:e våningen.

- Vi har jobbat i hop i tio år och det fungerar bra, säger pappa Conny.

En bit bort står Andreas och Anders. De har arbetat ihop i tolv år.

- Vi var på ett mindre företag i fyra år tidigare. Nu har vi varit på BRA i snart åtta år, säger Andreas.

- Det fungerar väldigt bra, säger pappa Anders.

Hotellet är snart klart. Under tiden har de i princip jobbat på tidlön, men det finns en liten rörlig del på lönen.

- Vi gör en avstämning och ett uttag var tredje månad. Överlag är vi nöjda med det här upplägget. Ibland kan det vara gött att ha en större rörlig del och jobba på ackord, säger Anders.

- Men det är svåra jobb att räkna hem. Det är inte rätt premisser, det är för få handlingar, säger Andreas.

De har arbetat på ackord tidigare.

- Det kan vara lite stressigare. På den här arbetsplatsen är det ett annat lugn. Det blir ett bra flow. Vi kan vara lite noggrannare än när det bara handlar om pengar och man hela tiden ska dra vidare, säger Anders.

CONNY KARLSSON

JAMES KARLSSON

ANDREAS KARLSSON

ANDERS KARLSSON

Skriv en motion inför avtalsrörelsen!

Nästa år är det avtalsrörelse igen och inför den kan du skriva motioner om vad du vill förbättra.

Detta ligger sedan till grund för nästa kollektivavtal som förhandlas fram under 2020.

Alla medlemmar i Byggnads kan skriva motioner till avtalsrörelsen. En motion är helt enkelt ett förslag. Det kan vara att ni vill att arbetsgivaren ska stå för alla verktyg eller att du ska få göra läkarbesök med bibehållen lön.

Ni har fram till slutet av sommaren på er, men det är lika bra att börja med en gång.

Ni kan gå ihop i er medlemskrets eller skriva enskilda motioner. En mall finns på Byggnads Västs hemsida. Du kan antingen fylla i motionen digitalt eller skriva ut och posta till oss.

Efter semestern behandlas sedan motionerna lokalt i medlemskretsarna.

Under hösten tas de upp i regionstyrelsen för att slutligen klubbas igenom i regionfullmäktige i december.

Andra exempel på en motion kan vara mer i årlig lönehöjning, eller är det din avtalspension du tycker att vi ska prioritera?

Du har alla möjligheter att göra din röst hörd.

Exempel på förslag:

Du kan skriva en motion om i princip vad som helst som ska ingå i nästa kollektivavtal. Här är några idéer om hur en motion kan se ut.

- Höj avsättningen till tjänstepensionen. Då kan Byggnads medlemmar bygga upp en pensionsökonomi för att kunna gå i pension i rimlig tid.
- Ett två timmars arbetsstopp med bibehållen lön vid dödsolycka på arbetsplats där företaget är anslutet till arbetsgivarorganisation där Byggnads är motpart. Tiden skall användas till att gå igenom det egna byggets säkerhetsrutiner.
- Höj semesterersättningen/semester tillägget.
- Betald kvartsrast.

■ KRÖNIKA

Det är era förslag som ska styra

Hej kamrater!

Nu börjar avtalsrörelsen. Samtliga våra avtal ska förhandlas om 2020. Det innebär att du som medlem har möjlighet att föreslå de förändringar du vill se i avtalen.

Det finns säkert flera saker du skulle vilja ändra på eller så har du flera nya idéer som du tycker skulle göra vår bransch bättre.

Jag är övertygad om att alla medlemmar har många tankar och idéer om hur vi gemensamt kan göra vardagen på arbetsplatserna bättre.

Men det som är viktigt är att du som medlem lämnar in avtalsmotioner (avtalsförslag). Annars kommer ingen veta vad just du tänker på, vad just du vill förändra eller vilken grym idé du har.

FÖRSLAGEN SOM KOMMER in behandlas på din medlemskrets. Därefter skickas de till regionstyrelsen som lämnar ett yttrande på varje motion. Alla motioner behandlas på regionfullmäktige i december för att sedan skickas till förbunds-kontoret och våra förhandlare.

Det är faktiskt så att våra förhandlare läser vartenda förslag som kommer in! Det är ni medlemmar som bestämmer vilka frågor som våra förhandlare ska lyfta med arbetsgivarorganisationerna.

Det är er vardag som ska bli bättre, därför är det era förslag som ska styra!

Prata med varandra på din arbetsplats, vad ser ni som ni skulle vilja ha bättre eller mer av? Vad vill ni se mindre av? Skriv sedan avtalsmotioner om det ni vill!

NU FRÅGAR DU nog, hur skriver man en avtalsmotion då?

Gå in på Byggnads Västs hemsida under rubriken "Avtalsrörelsens 2020". Där finns all information du behöver.

KAMRATER VI ÄGER vårt öde, ingen annan än vi själva kan ändra på det vi anser vara fel. Men då krävs det också att vi tar tag i det.

Så med det sagt, börja skriv. Skriv gärna ett förslag mer än ett förslag mindre.

**Parham
Pour Bayramian**
Avtalsansvarig

NYBYGGE. Simon Bengtsson drar in varmvatten i Frösakull vid Tylösand.

Har sikte på styrelsen

Rörläggaren Simon Bengtsson från Halmstad är sammankallade i sin MB-grupp på Bravida och är suppleant i Byggnads Västs styrelse.

– Det är bra att vara med och se vad medlemsavgiften går till, säger han.

Just nu är Simon på ett bygge i Frösakull vid Tylösand i Halmstad. Det är Peterson och Hansson som är huvudentreprenör och bygger 86 hyreslägenheter åt Kronolunds fastigheter.

Simon lägger rör ihop och är på arbetsplatsen med kollegan Johan Eriksson och lärlingen André Dalsmark. Den här dagen drar han in varmvattenledningarna i källaren.

Simon fyller 28 år och har jobbat som rörläggare sedan han gjorde lumpen. Han började tidigt intressera sig för fackliga frågor. Nu är han sammankallande i sin MB-grupp. Dessutom är han ledamot i regionfullmäktige och sitter med i regionstyrelsen som suppleant,

– Vi får se om jag blir ordinarie, om jag blir det så tycker jag att det skulle vara roligt, säger Simon.

Han tycker att det är intressant med fackliga frågor.

– Och det är bra att se vad medlemsavgiften går till.

– Dessutom är ju de flesta träarbetare och är det bra om vi har representanter från rörläggarsidan och andra mindre yrkesgrupper i styrelsen.

PÅ LUNCHRASTEN ÄTER han med Johan och André som börjar närma sig slutet på sin lärlingsperiod.

– Jag kan nog börja göra proven till våren, sedan planerar jag att fortsätta på Bravida, säger han.

Simon och Johan, som är ledande montör, jobbar på prestationslön där de har 185 kronor i fast lön. Utöver det får de ett förskott på den rörliga delen var tredje månad.

– Nu har vi väntat ännu längre för att se hur vi ligger till. Men det är bra att gå in och göra en uppskattning med jämna mellanrum så att vi inte skjuter oss i foten, säger Johan.

De skriver dagbok och lämnar regelbundet in uppgifter till projektledaren från Kronolunds fastigheter.

RÖRLÄGGARNA SKA VARA klara med sina arbeten i Frösakull i slutet av maj.

– Det är en ganska tight tidsplan, men vi vill gärna vara klara i tid, säger Johan.

Rörläggare jobbar ofta på egen hand, men här är de alltså tre.

– Det är en sammansvetsad grupp och vi jobbar ganska effektivt. När vi är så få vet vi vad vi strävar efter, säger Simon.

– Och vi vet varandras för- och nackdelar, men vi försöker rulla så att vi inte har samma arbetsuppgifter hela tiden för det sliter mer, säger Johan.

SIMON BENGTSSON.

Micael känner att han kan påverka

Micael Ljungdahl sitter i Byggnads Västs regionfullmäktige och ser det som en bra möjlighet att vara med och påverka.

– Det är inga problem att gå samman några stycken för att få till en förändring, säger han.

Micael var ett av region västs ombud på Byggnads kongress förra året.

– Även där kände jag att jag kunde vara med och påverka. Vi från väst förändrade ju många saker som vi ville ha igenom, säger Micael.

Efter kongressen blev han invald även i fullmäktige från sin krets i Sjuhärad. Han har varit på ett möte.

– Det var intressant. Det är ju Byggnads Västs högsta beslutande organ.

MICAEL LJUNGD AHL.

Micael jobbar på Peab Byggservice och är bland annat skyddsombud och sitter med i MB-gruppen Regionalt.

Han är även sammankallande i MB-gruppen och sitter med i förbundets avtalsråd.

De flesta i regionfullmäktige har en roll som förtroendevald.

– Men det går att vara med ändå, bara du har ett intresse för fackliga frågor. Om man är intresserad tycker jag att man ska visa det.

Hur gör man för att komma med i regionfullmäktige?

– Gå på kretsmöten. Där kan du bli nominerad och valbar.

En anledning att sitta med i regionfullmäktige, som sammanträder två gånger per år, är att få en inblick i hur Byggnads fungerar.

– Ja. Du kan se vad Byggnads gör. Vi betalar ju ändå 600 kronor i månaden. Sedan är det så att om du blir FFV (till exempel skyddsombud) öppnar sig en fruktansvärt stor utbildningskatalog inom Byggnads.

Tre röster från MB-träffen på Viskadalen

I slutet av året samlade Byggnads västs förhandlingsenhet 85 MB-ledamöter i Viskadalen. Många uppskattade möjligheten att träffa andra med samma fackliga uppdrag.

PONTUS HÖGFELDT

MB, Skanska, Halmstad

Vad tycker du om den här MB-träffen?

– Detta är skitbra. Häftigt att se alla med samma uppdrag sammanstråla.

Var är mest aktuellt på ditt företag?

– Just nu är det mycket in- och utlåning.

Hur länge har du varit MB?

– Nästan två år. Jag gick Påfarten och då tändes intresset och sedan har det bara ramlat på. Jag tycker att det är sjukt intressant att vara med och påverka allt runtomkring mig på arbetsplatsen.

– Mitt mål är att jobba fackligt till 100 procent någon gång i framtiden. Det roligaste hade varit att jobba på Byggnads.

ANDREAS ALL

MB, Bjelkenfors, Kinna

Vad tycker du om den här MB-träffen?

– Jag tycker att det har varit jättebra och kul. Jag har varit med på mindre träffar och utbildningar i Borås tidigare, men då var vi inte så många.

– Det är skönt att höra lite olika vinklar på det. Alla arbetsgivare är ju olika och det skiljer mycket på hur de går tillväga.

Hur länge har du varit MB?

– Sedan 2013. Nu får vi vara väldigt delaktiga, men det är klart att man får tjata och ligga på en del för att vara informerad. Vissa grejer missar vi ju.

– Vi och företaget strider ju inte mot varandra utan ska utveckla arbetet.

PETER HALLÉN FAGERBERG

MB, Aarsleff grundläggning

Hur fungerar det där du jobbar?

– Vi ser det som ett gott samarbete mellan företaget och MB-gruppen för att få en bättre produktivitet.

– Här har jag fått höra många som har svårt att få gehör för sina synpunkter. På Aarsleff fungerar det bra. I början hade vi 40 återkommande punkter, men nu har vi jobbat ner det till tio som vi regelbundet följer upp.

– Det gäller att få företaget att se insten med samarbete och samförstånd. Det blir ju en vinst i bägge ändarna. Trivselen ökar och det hänger ihop med effektiviteten. Om något fungerar dåligt blir det ju tvärtom en passivitet.

”Häftigt att se alla sammanstråla”

”Nu får vi vara väldigt delaktiga”

”Det blir ju en vinst i båda ändarna”

Lönetoppen

De flesta jobb kan mätas. Det är inte ovanligt att lönen ökar med 20 kronor i timmen eller mer.

Det höjer dessutom både pension och semesterlön. Regionens högsta förtjänster redovisas här.

Samtliga mätningar finns bakom medlemsinloggningen på Byggnads hemsida, byggnads.se.

För frågor om statistik och prestationslön kontakta **Conny Johansson: 010-601 14 13.**

PRESTATIONSLOÑ TBMA* 1 oktober–31 december 2018

	Företag	Objekt, ort	Fördelningstid	Förtjänst
1	Hansson & Söner Entreprenad	Kv Korpen	1 490	310,15
2	A Olsson Grund & Betong AB	Kv Kastanjen	643	292,08
3	Mariedals Byggtjänst AB	Brf Viva	2 498	282,98
4	Majvik Bygg AB	SGS Guldhedstornet	1 309	270,26
5	GH Olofsson Bygg och Entreprenad	Trollsländan badrum	1 941	268,12
6	Per Jacobsson Byggnads AB	Nordvåg Tjörn	935	266,66
7	Göteborgs Fasadputs	Vallhamra Torg	3 317	263,01
8	GH Olofsson Bygg och Entreprenad	4112F N4	1 167	256,14
9	Majvik Bygg AB	Askimsviken	4 519	251,48
10	A Olsson Grund & Betong AB	Hus Z2 Reservkraft	2 432	250,03
11	Per Jacobsson Byggnads AB	Melongatan Gbg förskola	4 794	248,47
12	Asplunds Bygg i Mellansverige	Falköping Tåstorp 7:7	881	248,24
13	Asplunds Bygg i Mellansverige	Kv Linnéan	1 638	246,65
14	Skeppsviken Bygg i Skövde AB	Grubbagården 2	1 645	246,51
15	Peterson & Hansson Byggnads AB	Eckbacka Brf 1	4 935	246,07

*TBMA = tröbetong, murare, anlägg

PRESTATIONSLOÑ övriga yrken 1 oktober–31 december 2018

	Företag	Objekt, ort	Fördelningstid	Förtjänst
VVS	Västgötarör	Ekedal Södra	1 984	411,66
VVS	Västgötarör	Lager 157 Ulricehamn	971	303,74
VVS	Västgötarör	Telestation Mariestad	494	285,31
Golv	Sandå Sverige AB	30117944/AN	8	346,85
Golv	Sandå Sverige AB	43026159/AN	27	344,78
Golv	Sandå Sverige AB	43025856/AN	4	341,48
Platt	Halmstad Kakelhus AB	Gästgivaregården/CI	64	288,98

Glas Inga inmätta timmar under perioden -----

Ställ Inga inmätta timmar under perioden -----

Njut av en havsnära **STUGSOMMAR**

Sista ansökningsdag den 30 mars!

Tanum

PRISER 2019

Högsäsong [9/6–18/8]

Enbart utlottning

Pris för vecka: 6 000 kr

8 sängar | 65 kvm stor stuga | Nära till bad
| Stor fritidsanläggning med badbassäng, minigolf, spa,
vindsurfing | Båt och kanot uthyres

Gullholmen

PRISER 2019

Högsäsong [9/6–18/8]

Enbart utlottning

Pris för vecka: 5 000 kr

4 sängar + bäddsoffa | 40 kvm stor stuga
| Två balkonger | Pittoresk skärgårdsmiljö | Bastubrygga
| Nära till bad | Restauranger och matbutik på ön

Ansök om att hyra stuga perioden 9 juni–18 augusti

Sista ansökningsdag den 30 mars 2019

Jag är medlem i Byggnads Väst och vill hyra en av Byggnads Västs hus på

Gullholmsbaden Tanumstrand

En vecka under högsäsong vecka 24–vecka 33 [9 juni–18 augusti 2019]

Ange vecka: .....

[Bara en vecka ska väljas, alternativa veckor anges under Återbudsvecka]

Intresserad av återbudsvecka Nej Ja

Om ja, ange vilka veckor .....

Namn.....

Person- eller medlemsnummer.....

Adress.....

Postadress..... Telefon.....

Sänd talongen i frankerat kuvert till: Byggnads Väst, att: Karin Byström, Olof Palmes Plats 1, 413 04 GÖTEBORG

Om utlottningen: Utlottningen sker i början av april. Information skickas till dem som fått stugveckor. Alla som sökt får svar på hur det gått i utlottningen.

Du kan även göra din ansökan direkt på byggnads.se/vast

Du hittar mer information om stugorna på byggnads.se/vast. Vid frågor kontakta Karin Byström, 010-601 14 40 eller karin.bystrom@byggnads.se

VÄLKOMMEN PÅ MEDLEMSMÖTE I DIN KRETS

Varje medlem tillhör en medlemskrets och bostadsorten avgör vilket möte som är ditt. Kontaktpersoner och mer info finns på hemsidan, byggnads.se/vast (under Medlem). De kretsar som inte har med sina möten här kan ha lagt in dem på vår hemsida.

Verksamhetskretsar

FYRBODAL Torsdag 4 april
18.00.

Plats: Stationsvägen 20, Munkedal. **Tema:** Aktuell information om Byggnads och läget i branschen.

FYRBODAL Torsdag 2 maj

18.00. **Plats:** Byggnads Västs lokaler, Swedenborg Center, Trollhättan.

GÖTEBORG Tisdag 19 mars

17.00, fika från 16.30.

Plats: Olof Palmes plats 1, vån. 4.

GÖTEBORG Onsdag 29 maj

17.00, fika från 16.30.

Plats: Olof Palmes plats 1, vån. 4.

GÖTEBORG Tisdag 27 augusti 17.00, fika från 16.30.

Plats: Olof Palmes plats 1, vån. 4.

HALLAND Onsdag 18 september 18.00.

Plats: Rörelsens hus, Andersbergsringen 104, Halmstad.

SJUHÄRAD Torsdag 17 oktober 18.00.

Plats: Arbetarrörelsens hus, Norrby Tvärgata 3, Borås. **Tema:** Höstmöte.

PRO GÖTEBORG OCH BYGGNADS PENSIONÄRER

Datum: 13 mars.

Tid: 12.00–14.00.

Plats: På grund av att vi inte längre kan vara i utbildningslokalen är det oklart vilken lokal vi ska använda.

Vi träffas i Byggnads lokaler på Olof Palmes plats. För ytterligare information ring Ingemar Rönn på **0760-22 10 53**.

Kom och träffa dina arbetskamrater under trevliga former. Kaffe och mackor serveras.

Så blir du medlem i facket

INTRÄDESANSÖKAN

Enklast är att fylla i dina uppgifter på hemsidan byggnads.se. Klicka på fliken **Medlemskap/Bli medlem**.

MEDLEMSAVGIFTEN

Lönen avgör storleken på din medlemsavgift. Ange din inkomst på byggnads.se.

Logga in på medlems-sidorna och följ instruktionerna. På hemsidan ser du också de olika avgiftsstegen. Du kan också ringa för att få hjälp:

010-601 14 14.

Just nu pågår en kampanj där alla nya medlemmar endast betalar 100 kronor i månaden i tre månader.

AUTOGIRO

Att betala avgift via autogiro är bekvämt. Skriv ut blanketten från hemsidan eller ring telefonnumret ovan så skickar vi en blankett till dig.

Just nu, och hela 2019, pågår en kampanj som innebär att alla medlemmar som väljer att byta betalsätt till autogiro får ett "Superpresentkort" till ett värde av 200 kronor.

Kommunkretsar

BENGTSFORS-ED Torsdag

11 april 16.30. **Plats:** Resaturang Tjuren, ED.

HYLTE Tisdag 21 maj

18.30. **Tema:** Medlemsmöte med lerduveskytte på Skärshults skjutbana.

LIDKÖPING Torsdag 14 mars

18.00. **Plats:** Folkets hus, Lidköping.

LIDKÖPING Fredag 10 maj

18.00. **Plats:** Campingen, Lidköping. **Tema:** Medlemsmöte med minigolf.

LIDKÖPING Torsdag 29 augusti

18.00. **Plats:** Folkets hus, Lidköping.

MARK Onsdag 15 maj

18.00. **Plats:** ABF:s lokal Industrigatan 14 A, Skene, vid Markbladets tryckeri.

UDDEVALLA Lördag 25 maj

11–15. **Tema:** Familjedag med fiske och korvgrillning.

Plats: Smedsvattnet, Herrestadsfjället. **Anmälan:** Till Caroline **010-6011380** senast 21 maj.

UDDEVALLA Torsdag 14 november

18.00. **Tema:** Medlemsmöte med bowling. **Plats:** Uddevalla bowlinghall. Anmälan till Caroline 010-601 13 80 senast 12 nov.

ÖSTRA SKARABORG Måndag 6 maj

17.00. **Plats:** Byggnads lokaler, Torggatan 18, Skövde.

